

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alueen Etelä-Pohjanmaa neuvottelu

24.10. klo 10.00 -14.00

Asialista

1. Tilaisuuden avaus
2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen
3. Hallitusohjelma
4. Alueen tilanne – palveluiden toteutuminen ja talouden tila
5. Johtopäätökset
6. Tilaisuuden päätös

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Osallistajat

- Alueen osallistajat

- Lasse Hautala, aluehallituksen puheenjohtaja
- Tero Järvinen, hyvinvointialuejohtaja
- Tommi Niemi, hallinto- ja strategiapalveluiden toimialuejohtaja
- Tanja Penninkangas, sosiaalihoitaja, sosiaalityön professiojohtaja
- Kirsti Kähärä, johtajayliääkäri, lääketieteen professiojohtaja
- Kajja-Riitta Suonsyrjä, johtajaylihoitaja, hoitotieteen professiojohtaja
- Harri Setälä, pelastusjohtaja, pelastustoimen professiojohtaja
- Anu Helin, talousjohtaja

- Valtioneuvoston osallistajat

- Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja
- Kimmo Kohvakka, pelastusylijohtaja, SM, varapuheenjohtaja
- Outi Salo, erityisasiantuntija, SM
- Ville-Veikko Ahonen, finanssineuvos, VM (KAO)
- Teija Mikkola, neuvotteleva virkamies, VM (BO)
- Hannele Ridanpää, arviointipäällikkö, THL
- Jari Valtanen, pelastusylitarkastaja, AVI
- Anna-Kaisa Iivari, osastopäällikkö, STM YTO
- Anna Cantell-Forsbom, osastopäällikkö, STM APO
- Harri Jokiranta, johtava asiantuntija, STM OHO (YTA-koordinaattori, asiantuntijas sihteeri)

3. Hallitusohjelma

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hallitusohjelma jatkaa aiempia uudistuksia

- Hallitusohjelmassa todetaan, että ***sosiaali- ja terveydenhuollon palvelulainsäädäntö sekä siihen liittyvä ohjaus uudistetaan vastaamaan uusia sote-rakenteita ja valtakunnallisia sote-tavoitteita***
- Reformin keskeisenä tavoitteena on **tukea alueiden uudistusohjelmien toimeenpanoa ja varmistaa alueiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen**
- Rakennetaan nykyistä selkeämpi kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä
- Tehdään mahdollistavaa lainsäädäntöä ja vaikuttavampaa kansallista ohjausta
  - Poistetaan esteitä mm. integraation, tietojohdamisen, digitalisaation ja henkilöstön riittävyyden edistämiseksi
  - Kevennetään sitä yksityiskohtaista palvelujen sisältöjä koskevaa sääntelyä, joka on tullut tarpeettomaksi hyvinvointialueiden aloittamisen ja sote-järjestämislain mukaisen kansallisen ohjauksen myötä
  - Vahvistetaan yhteistyöaluetasoisista ja kansallista kustannusvaikuttavuutta edistävää ohjausta sekä hyvinvointialueiden välistä vertailua

Kansallinen palvelureformi ja alueiden muutosohjelmat muodostavat kokonaisuuden

Finanssipoliittinen tavoite: hillitä kustannusten kasvua **2-3 mrd eurolla vuoteen 2031 mennessä** suhteessa vuoden 2023 julkisen talouden perusuraan.

Kansallinen palvelureformi

Kansallisia toimia kuten

Säädösten uudistaminen (mm. terveydenhuolto- ja sosiaalihuoltolait)

Hyvän työn ohjelma ja sote-ammattihenkilölakien muutokset

Tietojohtamisen, digitalisaation ja ohjauksen kehittäminen (mm. sote-järjestämislaki, asiakastietolaki ja mahdollistavampi substanssilainsäädäntö)

0,8 mrd €

Hyvinvointialueiden muutosohjelmat

Alueellisia toimia kuten

Palvelurakenteen kehittäminen (mm. yhteisölliset ja kotiin tuotavat palvelut, palveluohjaus ja palveluketjut, digitaalisten ja etäpalvelujen ensisijaisuus, parhaiden ratkaisujen levittäminen)

Tehostetaan toimintoja ja muutetaan toimintatapoja (mm. investoinnit, hankinnat, tilojen ja palveluverkon järjeistäminen, sairauspoissaolojen vähentäminen, siirtyneet virat)

Lisätään alueiden yhteistyötä ja koordinaatiota (mm. tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, ennakoiva henkilöstö-suunnittelu, lääke-, laite- ja tarvikkehankintojen keskittäminen)

1,2 mrd €

Mitä Kansallisella palvelureformilla tavoitellaan?

- **Vauhditetaan alueellista kehittämistyötä**, varmistaen hallittu, samanaikainen ja rohkea muutos koko maassa. Reformin myötä suomalaisella hyvinvointiyhteiskunnalla ja sote-alan henkilöstöllä on paremmat valmiudet ja resilienssi toimia ja turvata ihmisten perusoikeudet jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä.
- **Selkeämpi sote-palvelurakenne**, jotta palvelut, henkilöstö ja resurssit kohdentuvat oikein. Ennaltaehkäisevät, perustason ja erityistason sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut muodostavat porrasteisen kokonaisuuden.
- **Digitaalisten ja yhteisöllisten ratkaisujen ensisijaisuus** parantaa palvelujärjestelmän toimivuutta ja hillitsee menokasvua. Rajalliset sote-resurssit saadaan paremmin riittämään, kun kaikkia palvelukanavia sekä yhteiskunnan ja yhteisöjen resursseja hyödynnetään optimaalisesti. **Panostetaan** poikkihallinnolliseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, ennaltaehkäisyyn, omahoidon mahdollisuuksiin, perustason palveluihin (ml. integraatio ja jatkuvuus), digitalisaatioon ja palveluohjauksen (ml. kohdennetut palveluketjut ja –kokonaisuudet).
- **Kansallisesti painotetaan vaikuttavia palveluja, toimintamalleja ja johtamista**. Kansallinen palvelulupaus huomioi alueelliset ja yksilölliset tarpeet, mutta myös realistisesti käytettävissä olevat resurssit. Vähähyötyisiä hoitoja ja tutkimuksia vähennetään.
- **Vahvistetaan viiden yhteistyöalueen koordinaatiovastuuta ja kansallista yhteistyötä** vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamiseksi, erityisesti laaja-alaista erityisosaamista tai merkittäviä investointeja edellyttävien palvelujen ja tehtävien osalta.

Kansallinen palvelureformi

Ennaltaehkäisyn
vahvistaminen

Integraation,
saatavuuden ja
jatkuvuuden
vahvistaminen

Palvelujärjestelmän
selkeyttäminen

Vaikuttavuuden
lisääminen

Varautumisen ja
häiriötilanteiden
hoidon vahvistaminen

Reformin edellyttämät lainsäädännön muutokset (lainsäädännön koordinaatio)

Yleiset palvelut (esim. terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki, IMO-laki)

Mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelut (esim.. mielenterveyslaki)

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut (esim.. lastensuojelulaki)

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden palvelut (esim. vanhuspalvelulaki, vammaispalvelulaki)

SOTE-henkilöstön riittävyys ja saatavuus (esim. Hyvän työn -ohjelma, sote-ammattihenkilölait)

Tiedonhallinta, tiedolla johtaminen ja digitalisaatio (esim. asiakastietolaki)

Ohjausjärjestelmän päivittäminen (esim. sote-järjestämislaki)

Yhteydet muihin STM:n ja VN:n hankkeisiin ja ohjelmiin

Työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden parantaminen pelastustoimessa

Hallitusohjelma

- Hallitus edistää työturvallisuutta ja työelämän väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyä. Hallitus parantaa muun muassa hoito- ja pelastushenkilökunnan oikeussuojaa työhön liittyvissä väkivaltatilanteissa virkamiehen suojaa vastaavaksi.
- Hallitus käynnistää kansallisen hankkeen pelastusalan työturvallisuuden parantamiseksi. Rikoslakia muutetaan siten, että väkivallasta ensihoitohenkilöstöä kohtaan tai sillä uhkaamisesta seuraava rangaistus vastaa virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta seuraavia rangaistuksia.
- Pelastusalan työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Pelastusalan posttraumatyöpajojen jatkuminen varmistetaan.

Kansallinen hanke työturvallisuuden parantamiseksi

- Pelastusalan työhyvinvoinnin seurannan työkalu.
- Selvitys pelastusalan työturvallisuuden parantamisen tarpeista.
- Kerätään jo kentällä käytössä olevat hyvät käytännöt jaettavaksi valtakunnallisesti.
- Posttraumatyöpajojen jatkon selvittäminen
- Suojavarusteiden kehittäminen Pelastustoimen suoja-asuja koskevan esiselvityshankkeen toimenpidesuosituksen perusteella
- Hyvän työn ohjelma sisältämään SOTE-toimenpiteiden lisäksi myös pelastustoimeen liittyvät toimenpiteet.
- OM/SM/TEM valmistelee tarvittavat lakimuutokset

Ohjauksen yhteensovittaminen

- Ohjauksen yhteensovittamisella tavoitellaan uudistuksen tavoitteiden saavuttamista: palvelujen yhdenvertaisuuden turvaamista ja kustannusten kasvun hillintää sekä kustannusvaikuttavuutta.
- Valtiovarainministeriön tehtäväksi tulee sovittaa yhteen valtioneuvostossa tehtävää hyvinvointialueiden ohjausta. Lähtökohtana on se, että valtioneuvostossa tehtävä hyvinvointialueiden ohjaus on yhteensopivaa valtioneuvoston asettamien julkisen talouden finanssipoliittisten tavoitteiden kanssa.
- Käytännössä hyvinvointialueiden ohjauksessa ja hyvinvointialueita koskevan lainsäädännön valmistelussa alueiden toimintaa ja taloutta arvioidaan aiempaa kattavammin kokonaisuutena.
- Päällekkäiset lakisääteiset ohjausvälineet kuten neuvottelukunnat ja valtakunnalliset tavoitteet yhdistetään. Tavoitteena on nykyistä selkeämpi ja tehokkaampi ohjausrakenne.

Muut hallitusohjelman keskeiset nostot

- Soten valtakunnallisten tavoitteiden päivitys
- Keskeiset lainsäädäntöhankkeet/nostot/ohjelmat
  - Hyvän työn ohjelma

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

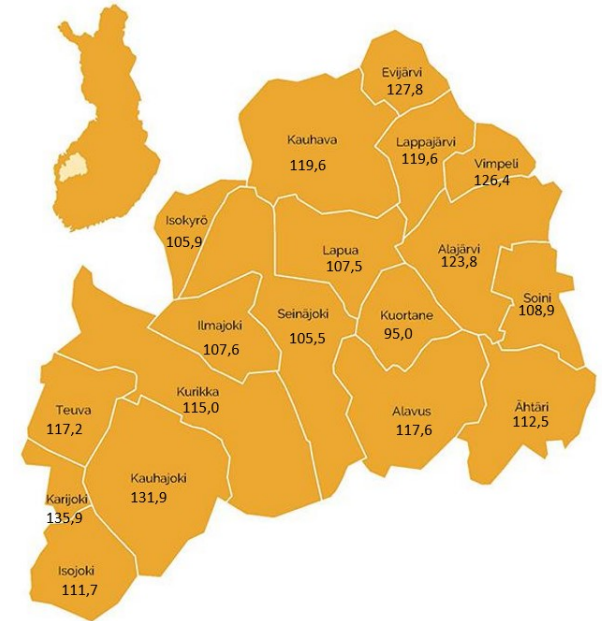
Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

- Hyvinvointialueiden väestön palvelutarpeet ja henkilöstön saatavuushaasteet huomioiden hallitusohjelma ei tosiasiallisesti vastaa hyvinvointialueiden rahoitustarpeeseen.
- Hyvinvointialueiden toiminnan ollessa vasta aluillaan, palveluiden järjestämistä kustannusvaikuttavasti on hankala arvioida.
  - Hyvinvointialueiden arviointimenettelyyn joutumisen kriteereiden uudelleentarkastelu
  - Hyvinvointialuelain 123 §:n muutoksen uudelleentarkastelu (jo yksi lisärahoitusmenettely voi johtaa arviointimenettelyyn).
- Hallitusohjelman mukaisten sosiaaliturvaleikkausten myötä tarve sosiaalihuollon palveluille kasvaa.
- Hallitusohjelman Kela-korvausmalli edellyttää hoidon tarpeen arvioinnin yhdenmukaisuutta ja pysymistä hyvinvointialueen vastuulla, jotta toiminta on vaikuttavaa, eikä aiheuta osaoptimointia. Myös vuokralääkäritoimintaa tulee arvioida uudelleen.
- Hyvinvointialueiden ja kuntien välisten vastuiden tarkempi määrittely esim hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä työllisyyden edistämisen palveluissa
- Kansallisen toimintaympäristön muutoksen huomioiminen valmiuden ja varautumisen alueellisessa suunnittelussa.

Sotkanet ja THL:n sairastavuusindeksi, ikävakiointu (2019).
Sairastavuudessa keskeinen alue pärjää parhaiten. Sairastavuusindekseissä on tunnistettuja epävarmuustekijöitä, mutta kertovat trendin.

Pelastustoimen huomiot hallitusohjelmasta

- Pelastusviranomaisten yhtenäiset johto- ja tilannekeskukset käynnistetään (rahoitus puuttuu, asetusluonnos / lausuntovaihe).
- Pelastajakoulutukseen osoitettu 3,5 M € (125 pelastajaa) on riittämätön.
- Kansallinen hanke pelastusalan työturvallisuuden parantamiseksi.
- Muutokset Suomen turvallisuustilanteessa otettava huomioon

Toimintaympäristön muutos

- Väestö vähentyy, keskittyy, ikääntyy ja sairastavuus lisääntyy
- Pelastustoimen hälytysmäärä lisääntyy harva-alueella
- Palveluja käytetään yhä enemmän kotona (vrt. pankkipalvelut)
- Ensivastetehtävät lisääntyvät erityisesti harva-alueella
- Ihmisten äärikäyttäytyminen, ilkeävalta, tahallaan sytytetyt tulipalot
- Ilmaston muutos (kuivuus, laajat metsäpalot ja tulvat)
- Ukrainan tilanne (pakotteet, talous, pakolaiset)
- Energiakriisi – turvallisuuskriisi
- Talouskriisi (Inflaatio, koron nousu, turvetuotanto, tarhaus, rakentaminen ja rakennusteollisuus)
- Kansallinen ja kansainvälinen turvallisuustilanne

4. Alueen tilanne – palveluiden toteutuminen ja talouden tila

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

4.1 Hyvinvointialueen tilannekuvaraportti ja asiantuntija-arviot

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alueen yleiskatsaus

- Sosiaalipalvelujen saatavuudessa haasteita (erityisesti ikääntyneiden palvelut)
- Yhä useampi pääsee viikon sisällä terveyskeskuslääkärin vastaanotolle
- Kuilu henkilöstön vaikeutuvan saatavuuden ja palvelutarpeiden kasvun välillä on jyrkkenevässä.
- UTV konkretisoituu suhteellisen verkkaisesti, myös aikaisempaa alueellista suunnittelutyötä hyödyntämällä
- Palveluverkkosuunnittelu käynnissä. Strateginen linjaus ns. 1 + 7 ; haastaa palveluverkon, toiminnan ja talouden sopeuttamiskeinoja.
- Alue on kirimässä takamatkalta digitaalisten palvelujen käyttöönotossa.
  - ? Palvelurakenne pysynyt raskaana, kotihoitoa saavien osuus laskenut jo useamman vuoden ja kiireellisen ympärivuorokautisen asumispalvelupaikan saamisessa viiveitä.
  - ? Hoidon jatkuvuus heikkoa, erikoissairaanhoidon hoitotakuu toteutuu verrattain hyvin.
  - ? Henkilöstöresurssit kohdentuneet raskaampiin palveluihin.

Arviointiraportin keskeiset huomiot

- Palvelurakenteen painottuminen raskaampiin palveluihin.
  - ? Henkilöstöressurssien ja palveluverkon uudelleenorganisointi ajankohtaista.
- UTV –ohjelman mukaiset strategisen tason muutokset konkretisoitumassa.
  - ? Strategian täytäntöönpanossa päätöksenteon ja yhteiseen tahtotilan vaade suhteessa alueen muutos- ja kehittymisnäkyymiin ja palvelutarpeiden muutoksiin.
- Kevään 2023 neuvotteluiden keskeiset seurattavat asiat
  - Toiminnan ja talouden uudistusohjelma
  - Yhdenvertaisten palvelujen saatavuus ja saavutettavuus
  - Hoito- ja palveluvelka
  - Ammatillisen henkilöstön saatavuus ja riittävyys

AVI arviointiraportin keskeiset huomiot

Onnettomuuksien ehkäisytehtävien palvelutason toteutuminen: Turvallisuusviestinnän tavoitavuus väestöstä oli 21 prosentin osuudella selvästi valtakunnallisen keskitason (12 %) yläpuolella. Vakavia henkilö- tai omaisuusvahinkoja aiheuttaneista paloista tutkittiin 75 prosenttia. Tahallisiksi tai tuottamuksellisiksi epäiltyjen palojen ilmoittamiskäytännössä poliisille on lisäksi kehittämistä. Onnettomuuksien ehkäisemiseksi tehtävää yhteistyötä on toteutettu laajasti. Valvontatehtävien osalta asetetut tavoitteet ylitettiin selkeästi.

Pelastustoiminnan palvelutason toteutuminen: Pelastustoiminnan toimintavalmiudessa on puutteita yhden riskiruudun (ongelmaruudun) kohdalla. Korjaavia toimenpiteitä on tehty ja vaikutuksia arvioidaan. Muilta osin pelastustoiminnan palvelutasossa tai palveluissa ei havaittu puutteita.

Väestönsuojelun palvelutason toteutuminen: Väestönsuojeluun varautumisen palveluissa ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Kehitettävää löytyi muun muassa tila- ja kalustovarauksista.

Taloudellinen tilanne

Nimi	8/2023 TOT2023, M€	TAS2023, M€	TPE2023, M€	TOT/TAS%	TPE vs TAS muutos%
▲					
Toimintatulot	97,7 milj.	124,8 milj.	146,8 milj.	78 %	18 %
Toimintamenot	695,0 milj.	990,0 milj.	1 046,2 milj.	70 %	6 %
TOIMINTAKATE	-597,3 milj.	-865,2 milj.	-899,4 milj.	69 %	4 %
Valtion rahoitus	541,0 milj.	855,1 milj.	881,3 milj.	63 %	3 %
Rahoitustulot ja -menot	1,2 milj.	0,0 milj.	2,6 milj.	-25940 %	-57853 %
VUOSIKATE	-55,1 milj.	-10,1 milj.	-15,5 milj.	547 %	54 %
Poistot ja arvonalentumiset	13,6 milj.	22,4 milj.	21,0 milj.	61 %	-6 %
Satunnaiset erät	0,0 milj.	0,0 milj.	0,0 milj.	-ääretön	NaN
Tilinpäätössiirrot + (-)	0,0 milj.	0,0 milj.	0,0 milj.	NaN	NaN
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-68,8 milj.	-32,5 milj.	-36,5 milj.	212 %	12 %
Lainakanta	99,3 milj.	130,2 milj.	130,2 milj.	76 %	0 %

- Toimintamenojen toteuma on hieman yli budjetoidusta summasta, TP-ennusteen mukaan toimintamenojen arvioidaan ylittyvän 7 prosentilla (10/2023 ennuste) talousarvioon nähden
- Tilikauden alijäämän ennustetaan olevan 38 me (10/2023 ennuste), joka on 6 me talousarviota enemmän
- Alue hakenut lainanottovaltuutta, neuvottelut kestävät joulukuulle

Talous ja ICT

- Minkä suuruiset vuotuiset pysyvät kustannusmuutokset alueen muutosohjelmalla saavutetaan? Kuvaa tarkemmin millä toimilla tavoite saavutetaan ja millä aikataululla? Sote- ja pela huomioiden.
- Miten alue aikoo omissa kehittämissuunnitelmissaan edistää digitaalisten palvelujen ensisijaisuutta sekä digitaalisen palveluohjauksen laajentamista? Mitä muutosta digitalisaation kehittämisellä halutaan saada aikaan? Toiminnan muutos ja prosessien muutos: Mitä aikaisempia toimintakäytänteitä poistuu ja missä ajassa? Huomioiden yhteiset palvelut, sosiaalihuollossa, terveydenhuollossa ja pelastustoimessa.
  - Mitkä ovat digipalvelujen peitto- ja käyttöaste? Vähintään arvio tilanteesta.
  - Mikä osa palveluista ja asiakkaista on digikanavissa?
- Etelä-Pohjanmaalla sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa asioineiden osuus koko väestöstä on 14% (koko maan ka. 21%).

4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alueen Etelä-Pohjanmaa neuvottelu

24.10. klo 10.00 -14.00

Alleen diat

Palvelujen saavutettavuus ja saatavuus sekä palveluverkko

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelma (UTV) 2024-2026

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelma (UTV-ohjelma) noudattaa maan hallituksen linjauksia niin, että palveluiden rakennetta uudistetaan toimimaan portaittain.

Tavoitteena on painopisteen siirto korjaavista palveluista kohti varhaisempaa tukea ja apua sekä ennaltaehkäisyä.

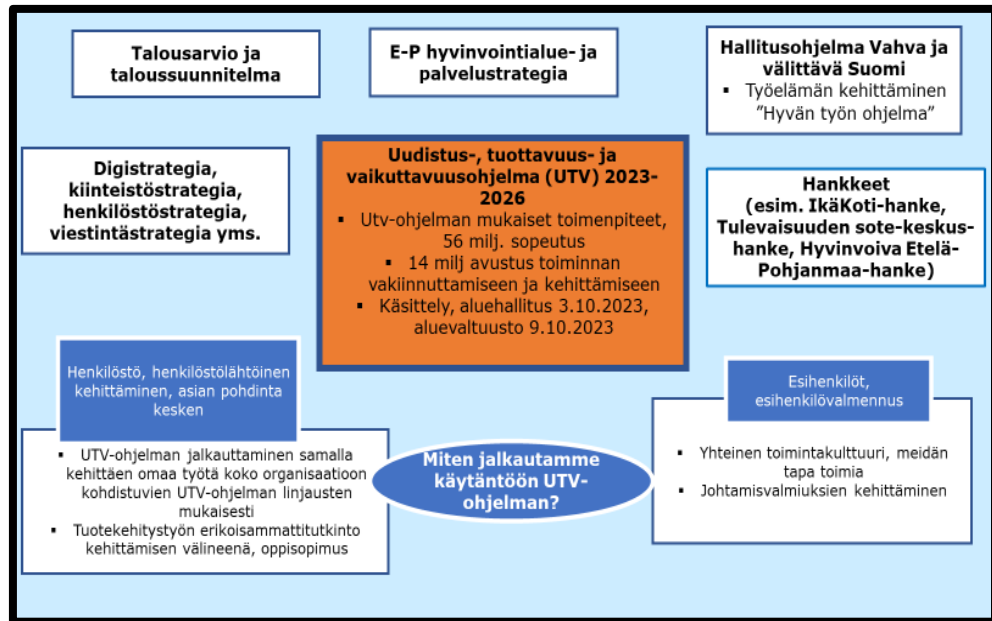
Oikea-aikainen hoitoon ja palveluihin pääsy varmistetaan ja palveluihin syntyneitä jonoja puretaan.

Palveluiden vaikuttavuutta parannetaan. Palveluiden kehittämisessä tartutaan laaja-alaisesti hyvinvointia heikentäviin tekijöihin nuorten mielenterveysongelmista aina vanhuspalveluiden epäkohtiin.

UTV-ohjelman laidinnassa on huomioitu laaja-alaisesti Vahva ja välittävä Suomi-hallitusohjelman linjaukset hyvinvointialueille.

UTV-ohjelman toimeenpanon ja jalkauttamisen osalta nähdään ensiarvoisen tärkeänä henkilöstön laaja-alainen osallistaminen

- henkilöstön osaamisen tulee kauttaaltaan kehittyä ja vahvistua samanaikaisesti muutosjohtamisen toimeenpanon rinnalla.

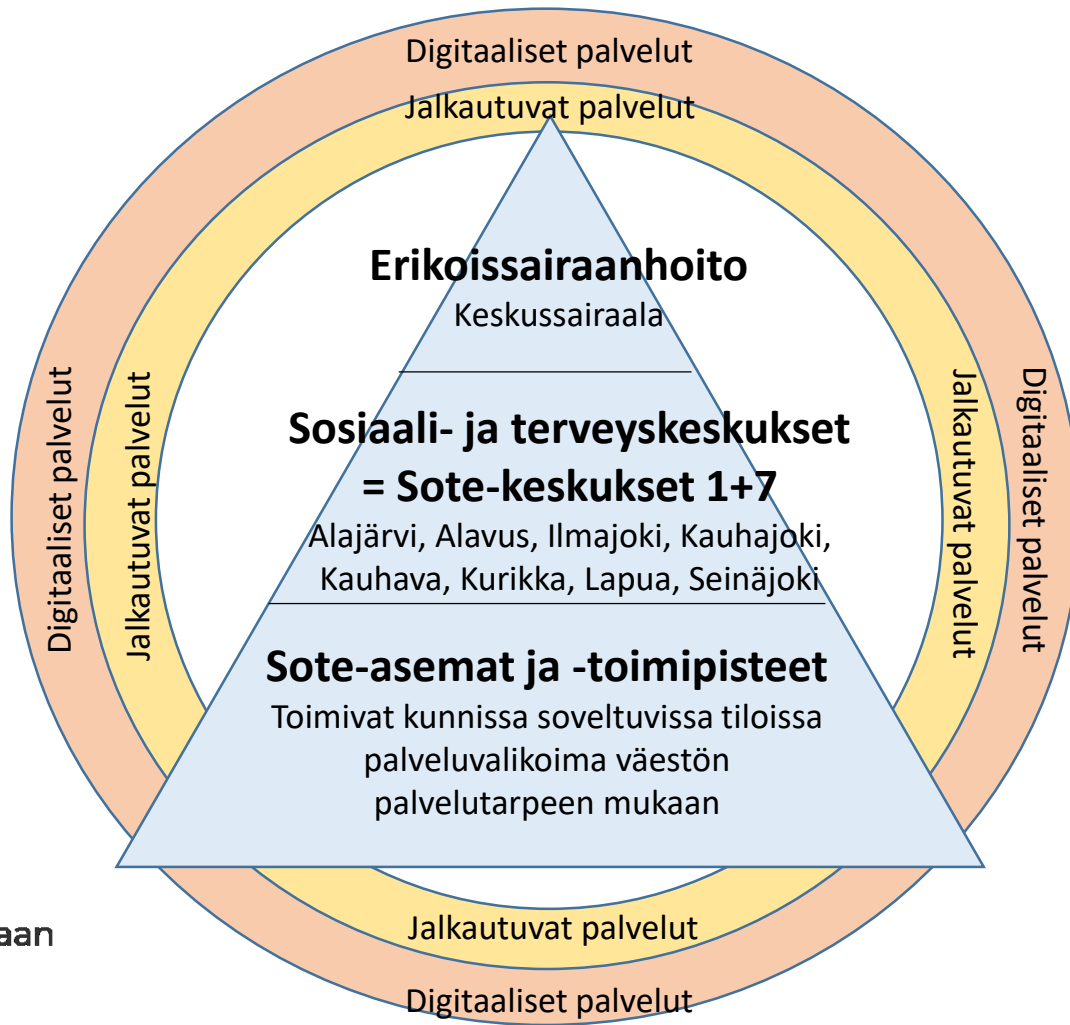

Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelman teemat

Pääviestit

- **Eteläpohjalainen ei jää ilman palveluita -> palvelumuodot muuttuvat ja monipuolistuvat** -> palvelutarpeen mukaiset palvelukanavat.
  - Palveluita on mahdollista saada yhä enemmän digitaalisesti.
- Tasapainoinen talous - UTV-ohjelmalla pyritään turvaamaan palvelujen ja henkilöstön saatavuus, riittävyys ja pysyvyys hyvinvointialueen itsehallinto varmistamiseksi Etelä-Pohjanmaalla.
- Asukkaiden palveluihin kohdistuvat muutokset tehdään hallitusti.
- Toteutetaan organisaatiossa integraatiota & katsotaan kokonaisuutta hyvinvointialueitasoisesti kuntarajoista riippumatta, jätetään osaoptimointi pois.

Tavoite	Läpileikkaavat teemat	Toimialuekohtaiset ohjelmat ja projektit					
Uudistus, tuottavuus ja vaikuttavuusohjelma	Tasapainoinen ja tarkoituksenmukainen palveluverkko ja -tarjonta		Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	Perhe- ja sosiaalipalvelut	Ikäihmisten palvelut	Pelastustoimi	Hallinto- ja strategiapalvelut
	Henkilöstön saatavuuden varmistaminen, hyvinvoiva henkilöstö						
	Tukipalvelujen ja hallinnon uudistaminen						
	Digitalisaation ja teknologian hyödyntäminen						
	Palveluiden integraatio ja vaikuttavuus						

Työvoiman saatavuus ja riittävyys

Työvoiman saatavuus ja riittävyys

UTV-ohjelman mukaisia toimenpiteitä työvoiman saatavuuden ja riittävyyden parantamiseksi

- Toiminnan vakiinnuttaminen ja kehittäminen -osiossa henkilöstötoimenpiteet noudattelevat Hyvän työn ohjelman toimenpidelinjauksia
- Työkykyjohtamisen tehostaminen - työssäolopäivien lisääminen

Koulutustarve ja kysyntä on suurta

- Ensisijaisesti on tavoiteltu lakisääteisten koulutusten saamista ajan tasalle.
- Hankkeet ovat myös kouluttaneet kehittämiskohteen mukaan henkilöstöä.
- Painopisteeksi nousee digiosaamisen parantaminen, jotta voidaan vastata uudistumistarpeisiin.
- Koulutuskumppaneina ovat jatkaneet alueen koulutusorganisaatiot.
- YTA- TKKIO yhteistyö mahdollistaa laajempia yhteistyömahdollisuuksia osaamisen kehittämisen suhteen.
- Täydennyskoulutuksen ohjausryhmä koordinoi koulutuskokonaisuutta.

Koulutukset aihealueittain 1-8 kk

Aihealue	Osall. kerrat	Htpv	%
ASIAKASPALVELU / Neuvonta- ja ohjaustaidot	262	197,62	2,68
ASIAKASPALVELU / Potilas- / Asiakaspalvelutaitojen hallinta	670	768,62	10,43
ASIAKASPALVELU / Sidosryhmäasiakastaitojen hallinta	18	19,33	0,26
HENKILÖSTÖ / Johtamistaidot	206	238,68	3,24
HENKILÖSTÖ / Muutoksen hallintataidot	17	16,59	0,23
HENKILÖSTÖ / Työyhteisö- ja hyvinvointitaidot	129	137,02	1,86
HENKILÖSTÖ / Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot	206	170,76	2,32
MUUT / Kielikoulutukset	51	7,47	0,10
MUUT / Säteilysuojelu	278	69,21	0,94
MUUT / Tietojärjestelmien koulutukset	499	182,63	2,48
PROSESSIEN SUJUVUUS JA TEHOIKKUUS	195	104,00	1,41
PROSESSIEN SUJUVUUS JA TEHOIKKUUS / Ammatillinen osaaminen	6321	5023,75	68,15
PROSESSIEN SUJUVUUS JA TEHOIKKUUS / Palvelu- ja hoitoketjujen hallintataidot	65	54,84	0,74
PROSESSIEN SUJUVUUS JA TEHOIKKUUS / Tutkimus- ja kehittämistaidot	39	51,38	0,70
TALOUDELLISUUS JA VAIKUTTAVUUS / Kustannusvaikuttavuustaidot	2	3,97	0,05
TALOUDELLISUUS JA VAIKUTTAVUUS / Riskien hallintataidot	1047	310,45	4,21
TALOUDELLISUUS JA VAIKUTTAVUUS / Toiminnan suunnittelutaidot	13	11,70	0,16
TALOUDELLISUUS JA VAIKUTTAVUUS / Vaikuttavien toimintojen hallintataidot	4	3,40	0,05
Kaikki yhteensä	10022	7371,40	100

Koulutuksiin osallistuneet henkilöt toimialueittain 1-8 kk

	Osall. kerrat	Lkm	Htpv
10 HYVINVOINTIALUEHALLINTO	20	14	12,4
20 TERVEYS- JA SAIRAANHOITOPALVELUT	6164	2088	4860,2
30 PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT	1863	792	1365,0
40 IKÄIHMISTEN PALVELUT	1223	583	676,6
50 PELASTUSTOIMI	25	17	44,2
60 HALLINTO- JA STRATEGIAPALVELUT	794	387	471,3
80 HANKKEET	3	3	2,8
Kaikki yhteensä	10092	3884	7432,7

Henkilöstön vuokraus ja eettinen kansainvälinen rekrytointi

- Hoitohenkilökunnan työpanosta ostetaan jonkin verran henkilöstövuokrausyrityksiltä. Vuokratyövoiman käyttöä pyritään jatkossa vähentämään kehittämällä varahenkilötoimintaa.
- Vuokratyövoimaa käytetään erityisesti ikäpalveluissa. Huonosta henkilöstön saatavuudesta johtuen hyvinvointialue on käynnistänyt kansainvälisen rekrytoinnin, mitä toteutetaan STM:n yhteistyössä TEM:in ja HEUNI:n sekä järjestöjen kanssa laatimien vastuullisuussuositusten mukaisesti (STM 15.2.2023)
- Alueen sidosryhmillä (kunnilla, ELY-keskuksella jne.) on vahva tahtotila tukea kansainvälistä rekrytointia ja työvoiman saatavuutta,
- Ensimmäinen vaihe on käynnistynyt, jossa hyvinvointialue on sopinut 25 Vietnamista saapuvan lähihoitajan työllistämistä ikäpalveluihin. Suunnitelman mukaan lähihoitajat ovat valmiita aloittamaan työnsä 1.8.2024.
- Sopimukseen kuuluu sopimuskumppanin toteutettavaa koulutusta, sitoumuksia puolin ja toisin sekä toimenpiteitä lähtömaasta alueelle kotouttamiseen saakka sekä lähihoitajan oppisopimuskoulutus alueen koulutusorganisaation kanssa.
- Toisen rekrytoinnin valmistelut ovat myös käynnistyneet, mikä tähtää puolestaan 20 filippiiniläisen sairaanhoitajien kouluttamiseen ammattikorkeakoulun kanssa yhteistyössä. Syksyllä 2024 käynnistyvän koulutuksen tavoitteena myös heidän jääminen ja kotoutuminen alueelle, joskin heillä on vapaus valita maksavina opiskelijoina se, mihin haluavat valmistuttuaan asettua.

Hoitohenkilöstön saatavuus

- Hoitohenkilöstön saatavuus ei ole olennaisesti parantunut
- Hoitohenkilöstön tehtäviin hakeutuvien määrä/haku on jatkuvasti laskenut ja on jopa ns. 0 -hakuja, ettei kukaan ole hakenut.
- Tällä hetkellä täyttämättömiä tehtäviä noin 170, eniten vajetta esiintyy ikäpalveluissa.
- Sairauspoissaoloja 11 pv/hlö/ vuosi näyttää hyvältä, kun kaikki ammattiryhmät huomioidaan, mutta kun tarkastellaan vain hoitohenkilöstöä, sairauspoissaolopäivät nousevat 16/pv/vuosi.
- Terveysperusteisten poissaolojen vähentämiseksi tehdään kehittämistyötä monella eri tavalla.
  - Työkyvyn tuki, työterveysyhteistyö ja erilaiset kehittämistoimenpiteet tähtäävät henkilöstön poissaolojen vähentämiseen ja esim. pitkittyneiden sairauspoissaolojen sekä työkyvyttömyyseläkkeiden estämiseen.
- Kansainvälinen rekrytointi halutaan toteuttaa eettisesti ja hallitusti
  - Kansainvälisen rekrytoinnin turvin vahvistamme varsin maltillisesti sekä ikäpalvelujen lähihoitajia että sairaanhoitajien määrää alueen toimipisteissä. Alueen sidosryhmätoimijat, kuten kunnat ja ELY-keskukset, ovat ilmaisseet tukensa kansainväliselle rekrytoinnille
- Osaamisen vahvistamiselle on tarvetta, mutta varsinaista osaamiskartoitusta ei ole ehditty toteuttaa
- Erikoistumiskoulutusvaihtoehtoja kaivataan alueen koulutusorganisaatioiden valikoimiin. Koulutukset ovat kaukana, mikä ei houkuta hakeutumaan. Erytisesti on huoli päihde- ja riippuvuushoidon osaajista, aikuisten - ja lasten tehohoidon osaajista ja ikääntyvien hoitotyön osaajista. Hankkeet ovat osaltaan kouluttaneet ja kehittäneet (mm.TSK, RRP).
- Esimerkiksi palliatiivisen- ja saattohoidon -hanke (YTA Taepal) on vauhdittanut huomattavasti ko. potilaiden hoito- ja palveluketjun kehittymistä koko hyvinvointialueella.
  - Hoitohenkilöstöä on koulutettu runsaasti sekä perus- että erityistasolla hankkeen puitteissa
  - Erikoislääkärin työparina toimivat erikoiskoulutetut kliiniset asiantuntijahoitajat.
- Erva-alueella aloitettu ja nyt YTA- yhteistyönä valmistunut tuore selvitysraportti kliinisesti erikoistuneiden asiantuntijahoitajien roolista uramallissa todetaan mm. seuraavaa:
  - Osaamista ja ammattitaitoa ei hyödynnetä riittävästi organisaatiotasolla palveluprosessien kehittämisessä eikä näyttöön perustuvan tiedon ja toiminnan implementoinnissa
  - Mahdollisuuksia parantaa on esimerkiksi ohjaus- ja neuvontaosaamisen hyödyntämisessä pitkäaikaissairaiden hoidossa ja kontrolloissa, potilaan omaseurannassa, hoitoon sitouttamisessa ja motiivoinnissa, apuvälineiden käytössä sekä hoidon tarpeen kiireellisuuden määrittämisessä ja ensilinjan vastaanottotoiminnassa ("Lämä- hoitajat")
  - Koulutustausta ja pätevytydet ovat heterogeenisia, vastaanottotoiminnan sisältö ja ajankäyttö vaihtelevat, työnkuvat vaihtelevat jne.
  - Nimikesuojatun urapolkumallin luominen puuttuu
  - YTA-alueella jatketaan TAYS kehitysytiossä käynnistettyjä kehittämistoimenpiteitä kaikkien professioiden osalta

Lääkäreiden saatavuus

Etelä-Pohjanmaan tämän hetken lääkäritilanne

- Suurin vaje on sote-keskusten pitkäaikaisista lääkäreistä. Pula painottuu Etelä-Pohjanmaan pohjoiselle alueelle. Pulaa paikataan vuokralääkäreillä.
- Osaamisen ja koulutuksen turvaaminen on paras rekrytointi-keino. Yksintyöskentely/pienessä työryhmässä työskentely esim. sote-keskuksessa on rekrytointihaitta → Vaikuttaa palveluverkkokokysymyksiin.
- Paras rekrytointitilanne on operatiivisilla aloilla. Medisiiniset alat sairaalassa ovat vaikeampia.
- Yliopisto-yhteistyö on äärimmäisen tärkeää: EP:llä vahva osallistuminen kandidaattien perusopetukseen ja osallistuminen erikoislääkärikoulutukseen.

Lääkäreiden osaaminen ja saatavuus: YTA-yhteistyötä

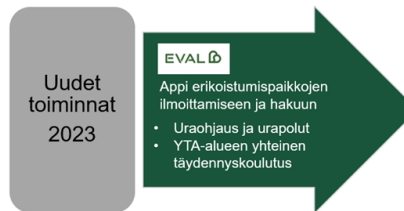
Lääkärikoulutuksen kehittäminen

"Houkuttellaan opiskelijat, koulutetaan laadukkaasti ja pidetään osaajat"

Johanna Reiman
Koulutuspolitiikka, lääkärikoulutus
johanna.reiman@pshp.fi
Puh. +358 40 941 2282

Laatuumittari: Kysely erikoistuville 1,5 v välein

Erityistyöntekijöiden, erityisesti sosiaalityöntekijöiden ja psykologien saatavuus

Tavoitteena erityisalojen osaajaresurssien varmistaminen

- **Veto- ja pitovoimaa pienille aloille**
  - Kriittisten osaamistarpeiden tunnistaminen, ennakointi ja työntekijöiden saatavuuden turvaaminen tutkimus-, huolto- ja toimistoaloille.
  - Henkilöstön liikkuvuuden mahdollistaminen mm. osaajapoolilla.
  - Houkuttelevuuden lisääminen työpaikkojen ja uramahdollisuuksien näkyvyyttä lisäämällä (viestintä ja rekrytointitapahtumat).
- **Houkutteleva harjoittelu- ja työpaikka**
  - Yhteistyö hyvinvointialueiden ja oppilaitosten välillä (esim. yhteiset tavoitteet harjoittelujaksolle) laadukkaana harjoittelun varmistamiseksi.
  - Pitkäjänteinen yhteistyö ja jatkuva kehittäminen oppilaitosten kanssa (esim. koulutuspaikat, opintosuunnitelmat ja palautekäytännöt).
  - Hyvinvointialueiden ajoista tarpeista lähtevien opinnäytetyöaiheiden suunnitelmallinen tarjoaminen opiskelijoille ja tutkimusyhteistyö.
  - Opiskelijaohjauksen kehittäminen
  - Työntekijöiden urapolut ja ammatillisen lisäkoulutuksen mahdollisuudet.
  - Monipuoliset työnteon mahdollisuudet (ammatillinen kehittyminen, joustava työskentely ja sijaisuudet esim. osaajapoolia hyödyntäen)

Erityisalojen henkilöstö on 1/3 koko hyvinvointialueen henkilöstöstä
Erityisalojen henkilöstövajeella on huomattava vaikutus lakisääteisten palveluiden järjestämiseen sekä palvelu- ja hoitoprosessien toteutumiseen
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

Erityisalojen kehittämisen tehtävät

- **Osaavan henkilökunnan saatavuuden parantaminen**
  - Urapolut veto ja pitovoimien lisäämiseksi
  - YTA-laajuiset rekrytointitapahtumat yliopistojen ja oppilaitosten kanssa ja muu rekrytoinnin kehittäminen
- **Työvoima- ja koulutustarpeen arviointi**
  - Keskittyen haavoittuvimpiin erityisaloihin (esim. puheterapeutit, psykologit, sosiaalityöntekijät, audionomit)
- **Oppilaitos-/korkeakoulu yhteistyön tiivistäminen ja käytäntöjen yhtenäistäminen**
  - Esim. Yhtenäiset harjoittelukäytännöt

Työuran kolme tulkintaa

URATULKINTA		SUBJEKTI	
		Yksilö	Organisaatio
Objektiivinen	Urapolku	Urapolku	Urapolku organisaatiossa
Subjektivinen	Ammatti-identiteetin kehitysprosessi	Yksilön ammatillinen kehityskaari	Yksilön ammatillinen kehityskaari
Organisatorinen	Organisatoristen roolien muutos ammatillisena	Organisaation osaamista uudistava prosessi	Organisaation osaamista uudistava prosessi

Sote-integraation ja vaikuttavuuden edistäminen

Sote-integraation ja vaikuttavuuden työkalu: yhteinen asiakassuunnitelma ja yhteinen prosessi

- Integraatiota ja vaikuttavuutta edistetään useissa eri hankkeissa ja kehittämissuunnitelmissa hyvinvointialueella ja YTA-tasoisesti
- Sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnassa edistetään ratkaisuja, joiden avulla pystytään palvelemaan sekä sosiaali- että terveyspalvelujen toimintaa ja asiakkaita.
- Asiakastietolaki 1.1.2024 alkaen voimassa.
- Vaikuttavuustavoite : **yhteinen asiakassuunnitelma** paljon palveluita tarvitseville asiakkaille. Huomioidaan kansalaisen palvelut kokonaisuudessaan. Pilotin rakentaminen.
- Integroiva: **Turvallisesti kotoa kotiin -malli**. Tavoitteena on sujuvoittaa sairaalassa tai sote-keskusten osastohoidossa olevien ikäihmisten kotiutumista palveluiden piiriin eri toimialueiden yhteistyötä kehittämällä. Kehittämissuunnitelmassa hyödynnetään meneillään olevan Ikäkoti-hankkeen, palliatiivisen hoito- ja palveluketjutyön sekä kotisairaalan yhdenmukaistamistyön tuloksia.
- Vaikuttava ja integroiva: Hoidon ja palvelun tarpeen yhteinen arvio: **digitaaliset palvelut, OMAEP-alusta**. Yhteistyössä ikäihmisten palveluohjaus, vastaanottopalveluiden HTA (hoidon tarpeen arviointi), sote-tike, 116 117.
- Yhdyspintatyön kokonaissuunnitelma.

Digitalisaatio – automaatiikka, tekoäly, etäpalvelut

Digisote- ja perhekeskus

Digitaalinen sosiaali- ja terveyskeskus

Vaikuttavaa palvelua 24/7

Tuotetaan vaikuttavia palvelukokonaisuuksia
Vähennetään häiriökysyntää
Lisätään ammattilaisten työhyvinvointia

Tunnuslukuja (esimerkkejä)

NPS: > 50

Vasteaika: < 2 min

Hoitui yhdellä
asiainnilla:
yli 75 %

Asiointimäärät:
yli 35% prosenttia
kaikista
asiakaskontakteista

PALVELUT

Keskitetty HTA, neuvonta ja ohjaus
chat-vastaanotot
etä/ videovastaanotto
etämittaus ja seuranta
itse- ja omahoidon tuki
ohjaus ja neuvonta, chatbot
ammattilaisten väliset konsultaatiot
digitaaliset hoitopolut
digitaalinen yhteydenpito asiakkaan
ja ammattilaisen välillä

Oma henkilöstö
Hybridityömalli
Moniammatillinen yhteistyö

**Etäpalveluun
soveltuva tarve**
hoidetaan
digitaalisessa
sotekeskuksessa

**Etäpalveluun
soveltumaton tarve**
Valmistelu, ohjaus/
ajanvaraus
tarvittavaan hoitoon

MIKSI?

Tehokkaat, yhtenäiset toimintamallit koko
hyvinvointialueella

Hoidon saatavuus, saavutettavuus ja vaikuttavuus

Nopea tapa saavuttaa moniammatilliset palvelut
paikasta riippumatta

Ammattilaisten veto- ja pitovoima

HUOMIOITAVAA

Asiakasohjauksen sekä toimintamallien kehittäminen ja
yhtenäistäminen

Palvelutarjottimen laajentaminen

Aukkojen ja ammattilaisten osallistaminen
palveluiden kehittämistyöhön

HAASTAA

8 sote-keskuksen
toimintamallit

tekniset ratkaisut osin
keskeneräisiä

Ammattilaisten
kyvykkyydet

Yhdeksi painopisteeksi on valittu
sosiaalihuollon digipalveluiden
käyttöönotto terveydenhuollon palveluiden
rinnalle

Q3 23

Digitaalisen sosiaali- ja
terveyskeskuksen määrittely
Synkronointi OmaEP:n ja
HEP-hankkeen kanssa

Q4 23

Chat- ja
etäpalveluiden
laajentaminen erityisesti
perustason palveluissa
Toimintamallien muutoksen
käynnistys ja koulutus
Digitaalisten polkujen
rakentaminen

Q1 24

OmaEP-alustan laajempi
käyttöönotto alkaa
Integraatio LifeCareen
Sähköiset ajanvaraukset

Q2 24

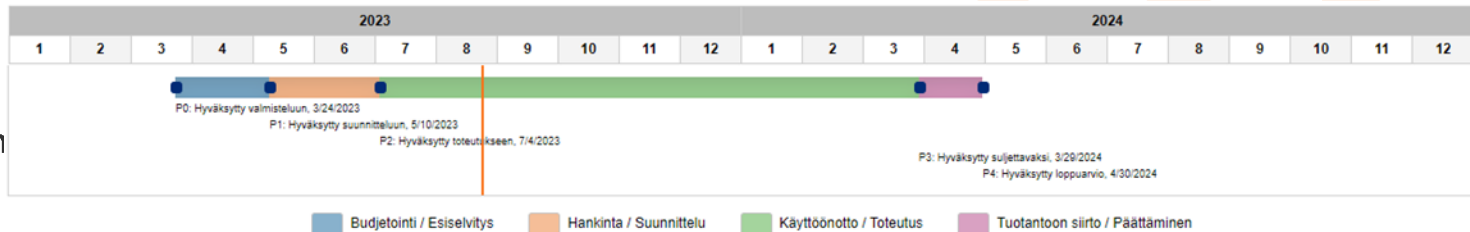
Digitaalinen sosiaali- ja
terveyskeskus laajassa
käytössä
10-20 % asioinnista
tapahtuu digitaalisesti

Tiedolla johtaminen, analytiikka ja automatisointi

- Kansallisten vaatimusten ja määrittelyjen seuranta, suunnittelu ja toteusratkaisut
- Hyvinvointialueen tarpeet
  - Tiedolla johtamisen tiekartta
    - Hallintamalli
    - Tietotuotannon parantamisen toimenpiteet
    - Tiedon varastointi, analysointi
    - Tiedon jakelu
    - Tiedon hyödyntämisen parantaminen
- Arkkitehtuurin päivitys huomioiden tulevaisuuden ratkaisut
- Raportointi ja analytiikkaratkaisut:
- Tietoaltaan hyödyntäminen automatisaatiossa ja analytiikassa
  - Tiedon kokoaminen eri järjestelmistä
  - Analytiikan hyödyntäminen päätöksenteossa
  - Ennustaminen mm. resurssitarpeista
  - Kl. Päätöksenteontuki mm. kuntoustarpeen ennustaminen
  - Automatisointi ja tiedon siirrot
- Perusraportointiratkaisujen kehittäminen
- Alueellisen palveluverkon analysointi
- Visualisointiratkaisut

- Analytiikan tiekartan eteneminen

1. Ideoiden kerääminen
  - Keskustelut, haastattelut, kyselylomake
  - Ideoiden tarkempi analysointi ja toteutusten edellytyksien määrittely
  - Tietojohtamisen ohjausryhmän priorisointi
2. Nopeat kokeilut
  - Toteutetaan ensimmäiset priorisoidut ideat tietoaltaan avulla
3. Tulosten jakaminen ja hyöty
  - Otetaan toteutukset käyttöön ja mitataan hyödyt

Palvelutasopäätökset

Pelastustoimi (AVI:n arviointiraportti)

Tiivistelmä

- Pelastustoimen järjestämislaissa (613/2021) aluehallintoviraston tehtäväksi on säädetty laatia vuosittain pelastustoimen järjestämistä koskeva asiantuntija-arvio valtakunnallisesti ja hyvinvointialueittain. Aluehallintoviraston arviointi tarjoaa vuoteen 2021 painottuvan pelastustoimen tilannekuvan. Etelä-Pohjanmaan pelastustoimen alueella turvallisuusviestintä jäi hieman tavoitteestaan, sillä vuonna 2021 korona alueellisilla rajoituksilla vaikutti laajasti turvallisuusviestinnän toteuttamiseen.
- Suunnitelmallisen valvonnan määrällisten tavoitteiden toteutumisessa oli vuonna 2021 vain lieviä puutteita yleisten palotarkastusten osalta tarkasteltaessa ja samoin asuin- ja vapaa-ajan rakennuksiin kohdennetussa paloturvallisuuden itsearviointissa oli lieviä puutteita. 2021 korona alueellisilla rajoituksilla vaikutti laajasti suunnitelmallisen valvonnan toteuttamiseen.
- Pelastustoiminnan osalta palvelutasossa puutteita on ollut yhden riskiryhmän osalta. Palvelutason korjaaminen on aloitettu palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelmassa mainittujen toimenpiteiden mukaisesti. Pelastustoimen valtakunnallisen resurssitarpeen vuoksi henkilöstöresurssin määrän ylläpitämisessä on haasteita. Tällä voi olla vaikutusta palvelutasoon tulevaisuudessa, niin päätoimisen kuin sivutoimisenkin henkilöstön osalta.
- Varautumisen ja väestönsuojelun palvelutasoa aluehallintovirastolla ei ole mahdollisuutta arvioida tämän Webropol-tietoaaineiston pohjalta. Valtakunnallinen pelastajapula ja sopimushenkilöstön rekryointihaasteet haastavat palvelutuotantoa Etelä-Pohjanmaalla sekä valtakunnallisesti.

Palvelutasopäätösvalmistelu

Lausuntojen huomioiminen palvelutasopäätöksessä

- Palvelutasopäätös luonnos on käsitelty turvallisuuslautakunnassa 21.9.2023. Luonnosversio on toimitettu Aluehallintoviraston arvioitavaksi 22.9.2023. Aluehallintovirasto antaa lausunnon palvelutasopäätöksestä kuukauden kuluttua xx.xx.2023.

Palvelutasopäätösvalmistelun ohjaus

- Sisäministeriön antamien suositusten huomioiminen palvelutasopäätöksessä Sisäministeriö ei ole antanut Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle pelastustoimen järjestämistä koskevia suosituksia vuosien 2021 ja 2022 hyvinvointialueneuvotteluissa. Myöskään kansallisia suosituksia ei ole tätä kirjoittaessa tiedossa.
- Pelastustoimen palveluista laaditun asiantuntija selvityksen huomioiminen palvelutasopäätöksessä Valmistelussa on huomioitu Aluehallintoviraston valtakunnallinen peruspalvelujen arviointi pelastustoimen nopean avun saannista vuodelta 2021. Siihen on toimenpide-ehdotuksena kirjattu, että pelastuslaitosten tulee tarkastella paikallisesti miten sivutoiminen henkilöstö ja sopimuspalokunnat pystyvät tuottamaan pelastustoimen palveluita arkipäivisin, jolloin toimintaan osallistuva henkilöstö on pääsääntöisesti päivätöissä. Pelastustoimen tulee tarvittaessa kehittää toimintojaan niin, että pelastustoimen kiireelliset palvelut kyettäisiin turvaamaan arkipäivisin, mikäli paikallisesti havaitaan puutteita

Palvelutasopäätösvalmistelun haasteet

Toimintaympäristön muutos:

- Väestöennusteen mukaan väestö vähentyy 20 % (2040) ja samaan aikaan tehtävämäärä lisääntyy harva-alueella.
- Harva-alueelle on haasteita saada pätevää henkilöstöä.

Turvallisuustilanne:

- Venäjän hyökkäyssota
- Ihmisten äärikäyttäytyminen ja ilmastonmuutos (laajat metsäpalot ja -tulvat)

Taloustilanne:

- Inflaatio
- Rahoituslain haasteet
- Uudistus, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelma

Toimintavalmiuden suunnitteluohjeen päivitys:

- Toimintavalmiusaika vaatimus ja riskialueiden muutos

Hyvinvointialueen paikalliset sopimukset:

- Hälytys- ja kutsurahan vaikutukset ihmisten käyttäytymiseen

Palvelutasopäätösasiakirjan julkisuus ja luottamushenkilöiden esteellisyys

Valmius ja varautuminen

Valmius ja varautuminen

- Sosiaali- ja terveystoimen varautumisen yhteistyöryhmä on perustettu Etelä-Pohjanmaan HVA:lle (22.6.2023)
- Sisä-Suomen yhteistyöalueen valmiuden- ja varautumisen ohjausryhmä on perustettu (51 §).
- Etelä-Pohjanmaan turvallisuusfoorumi
- Valmiussuunnitelma 31.12.2023 mennessä.
- Evakuointisuunnitelmaan liittyen on harjoiteltu käytännön yhteistoimintaa PAPU23 harjoituksessa (6.-7.9.2023)
- Väestönsuojelu SM selvitys väestönsuojista
- Väestöhälytinjärjestelmän kunnossapitosuunnitelma (kehittämishanke)
- Laajamittainen maahantulon (LAMA) huomioiminen väestön vastaanottamisessa (evakuointisuunnitelma)

UTV ohjelman hallinnan haasteet pelastustoimessa

Pelastustoimen ICT aikatauluhahmotelma

Talouden tasapainottaminen

Talouden tasapainottaminen

- UTV-ohjelman talousvaikutuksen arvio on indikatiivinen.
- Mikäli kaikki toimenpiteet toteutuvat täysimääräisinä, toimintakate paranee **56.009.850 euroa**.
- UTV-ohjelman toteuttamisen lisäksi Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen on sitouduttava jatkossakin tiukkaan taloudenpitoon leikkaamalla vuosittainen kustannusnousu keskimääräiselle inflaatiotasolle (2,5-3 %)
- **Osio 1** tähtää 56 miljoonan sopeutustoimiin, joita voi tarkastella rakenteellisina, taloudellisia säästöjä aikaansaavina keinoina. Arkikielessä voidaan ajatella, että nämä kokonaisuudet tähtäävät toimintakulujen kehityksen jarruttamiseen.
- **Osio 2** hyödyntää Valtioneuvoston 23.3.2023 myöntämän avustuksen toiminnan kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen. Avustuksen kokonaismäärä on 13 897 849 euroa ja avustus on käytettävissä 31.12.2025 mennessä. Arkikielessä voidaan ajatella, että nämä kokonaisuudet tähtäävät toimi- ja palvelualojen tunnistamiin laaja-alaisiin kehittämistoimiin, jotka edesauttavat samalla myös osion 1 edistämistä. Osio 2 ehdotukset on valmisteltu yhteistyössä toimi- ja palvelualueiden esihenkilöiden kanssa kevään ja kesän 2023 aikana.

UTV-OHJELMA 2024-2026	Eurot sopeutuskaudella 2024-2026	Eurot 2024	Osuus koko sopeutuksesta
TERVEYS- JA SAIRAANHOITOPALVELUT	23 435 307	6 865 287	42 %
josta Sote-keskukset ja toimipisteet	6 623 000	1 875 000	12 %
josta Erikoissairaanhoito	9 400 000	3 900 000	17 %
Osuus kaikille yhteisistä henkilöstösäästö- ja tilojen vähennystavoitteesta	7 412 307	1 090 287	13 %
PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT	5 285 959	1 116 487	9 %
josta lastensuojelu ja perhepalvelut	1 050 000	525 000	2 %
josta kehitysvammaisten asumispalvelut	31 000	0	0 %
josta mielenterveys- ja päihdepalvelut	795 600	90 000	1 %
Osuus kaikille yhteisistä henkilöstösäästö- ja tilojen vähennystavoitteesta	3 409 359	501 487	6 %
IKÄIHMISTEN PALVELUT	12 137 140	2 894 081	22 %
josta ikäihmisten asumispalvelujen ja kotiin annettavien palvelujen kehittäminen	12 137 140	2 894 081	22 %
Osuus kaikille yhteisistä henkilöstösäästö- ja tilojen vähennystavoitteesta	3 696 890	543 781	7 %
HALLINTO JA STRATEGIAPALVELUT	15 151 444	4 374 445	27 %
josta tukipalvelut	11 620 000	3 855 000	21 %
Osuus kaikille yhteisistä henkilöstösäästö- ja tilojen vähennystavoitteesta	3 531 444	519 445	6 %
UTV-OHJELMA YHTEENSÄ	56 009 850	15 250 300	100 %

Toimenpiteet aluevaltuuston päätöksen jälkeen

Talouden tasapainottaminen on jatkuva prosessi.

- UTV-ohjelmaa arvioidaan säännönmukaisesti ja UTV-ohjelman toimenpiteisiin reagoidaan taloudellisen tilanteen ja toimintaympäristön muuttuessa merkittävästi.
- UTV-ohjelman toimeenpanoa raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä.
- UTV-ohjelman toimenpiteille määritellään vastuuhenkilöt.

Pääviesti palvelurakenteen muutoksen edistämiseksi

- Tilankäyttöä tulee tehostaa koko hyvinvointialueen toiminta huomioiden; synergiaetua haetaan toimialueiden toiminta huomioiden.
- Tilojen vähennystavoite 20 % neliöiden osalta (2024-2026).
- Palvelurakenteen uudistamista kiirehditään huolimatta vuokrasopimuksista (vuokrasopimukset ovat voimassa vuoden 2025 loppuun).
- Ennen mahdollista uudisrakentamista analysoidaan olemassa oleva rakennuskanta, huomioiden toiminnallisuus ja taloudellisuus palvelutuotannon kokonaiskustannusten näkökulmasta.
- Vuokrasopimuksista aloitetaan uudet neuvottelut.

UTV-ohjelman mukaiset palvelukohtaiset toimenpiteet ja vaikutukset

- Sairaalapalvelut, erikoissairaanhoido
- Tarkoituksenmukainen sote- ja perhekeskusten palveluverkko
- Jalkautuvat palvelut
- Digitaalinen sote- ja perhekeskus
- Lastensuojelun ja perhepalvelujen kehittäminen

- Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden palvelujen kehittäminen
- Kehitysvammaisten asumis- ja toimintakeskuspalvelut
- Ikäihmisten asumispalvelut
- Tukipalvelut ja pelastustoimen palvelut
- Henkilöstöjohtamisen ja ohjeistuksen tavoitteet

UTV-ohjelman tarkemmat sisällöt on kuvattu liitteessä 4.1

4.3 Alueen oma nosto (sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen erityiskysymykset)

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alleen diat

Talousvalmennus "Taloustaitaja"

Talousvalmennuksen tarkemmat sisällöt on kuvattu liitteessä 5.1

Talousvalmennuksen pääviestit

- **Taloustaitaja-talousvalmennus tuo talousjohtamisen käytäntöön ja vahvistaa UTV-ohjelman toimeenpanoa.**
  - Hyvinvointialue vahvistaa esihenkilöiden osaamista talouden johtamisen osalta.
- **Taloudesta tehdään yhteinen asia & yhteinen tavoitteemme talouden tasapainoon saattamisesta**
  - Ennakoidaan, analysoidaan, etsitään syy-seuraussuhteita, poikkeamat, kaikkien osaaminen käyttöön
- **Valmennuksesta käytäntöön & täytäntöön**
  - Muutoksen tuki esihenkilöityölle
  - Valmennuksen kustannukset voidaan kohdentaa valmistelurahoituksesta (mikäli emme käytä rahoitusta vuoden 2023 aikana joudumme palauttamaan saatua rahoitusta)

5. Johtopäätökset

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

5.1 Yhteinen näkemys alueen tilanteesta (neuvottelusta)

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Yhteinen näkemys alueen tilanteesta

- Tämä osio täytetään neuvotteluissa

5.2 Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

- Mahdolliset vaikutukset STM ja SM selvityksiin

5.3 Mahdolliset toimenpidesuosituksset

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Mahdolliset toimenpidesuosituks

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

1. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
2. Alueen on vauhditettava päätöksentekoa toimintansa uudistamiseksi.
3. Alueen on selkeytettävä palvelurakennetta ja palveluverkkoa sekä lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
4. Alueen väestöennusteet ja aluerakenteen muutokset huomioiden alueen palveluverkkoa on kevennettävä vastaamaan palvelutarpeiden mukaista saatavuutta ja kustannusvaikuttavuutta.
5. Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
6. Alueen on nopeutettava ja vahvistettava YTA-yhteistyötä.

SM:n suositusehdotukset:

1. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
2. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
3. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
4. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdenneet resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
5. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastusalan työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

5.4 Jatkotoimenpiteistä sopiminen

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Jatkotoimista sopiminen

- Seurattavat asiat ja seurantatapa

6. Tilaisuuden päätös

KIITOS!

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET